

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเมืองที่มีผลกระทบต่อบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเมืองในอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเมืองที่มีต่อบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการและ ข้อเสนอแนะแนวทาง การปรับเปลี่ยนบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเมือง การศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการศึกษาวิจัยที่หลากหลายเพื่อเก็บข้อมูลและตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ไว้ดังนี้

- 1.แบบแผนการวิจัย
- 2.ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
- 3.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวมข้อมูล

1.แบบแผนการวิจัย

เป็นการศึกษาในเชิงพรรณนาสำรวจ (Descriptive Research) โดยการสัมภาษณ์ประชากรตัวอย่าง การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมของผู้วิจัยในกิจกรรมกำนันผู้ใหญ่บ้าน ร่วมกันอยู่ด้วย รวมทั้งการศึกษาเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ข้อเท็จจริงตลอดจนความเห็นต่างๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์และแปลผล เพื่อตอบคำถามในประเด็นการวิจัย การเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเมืองที่มีผลกระทบต่อบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีรูปแบบและวิธีการของบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านอย่างไร และปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้าน

2.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้ศึกษาวิจัยใช้ประชากรที่ใช้ในการวิจัยแบ่ง 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

1.ข้าราชการส่วนภูมิภาค อำเภอพระประแดง ประกอบด้วย

1.1 นายอำเภอพระประแดง

1.2 กำนันผู้ใหญ่บ้าน

2.ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ในอำเภอพระประแดง ประกอบด้วย

2.1 นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

3.ประชาชน อำเภอพระประแดง ประกอบด้วย

3.1 อดีตกำนัน อดีตผู้ใหญ่บ้าน

3.2 ประชาชน อำเภอพระประแดง

2.1 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ใช้วิธีการประเภทไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-probabilistic Sampling) โดยจะเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) คือเลือกเฉพาะประชากรที่มีคุณสมบัติตรงกับปัญหาการวิจัย ซึ่งจะเป็นกลุ่มประชากรตัวอย่างที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน แบ่งเป็น 3 กลุ่มจำนวน 21 คน ตามรายชื่อดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 ข้าราชการส่วนภูมิภาค อำเภอพระประแดง ประกอบด้วย 7 คน

1.1 นายอำเภอพระประแดง นาย วรณัฐ หนูรอด

1.2 กำนัน

กำนันบางยอ นายสมปอง รัตมิต

กำนันบางกระสอบ นางบุญญาภา ศิโรดม

กำนันทรงคะนอง นายไพศาล เดิมวรรณกัทร

1.2.1 ผู้ใหญ่บ้าน

ผู้ใหญ่บ้านบางกอบัว นายบรรชา ทองอินทร์

ผู้ใหญ่บ้านบางน้ำผึ้ง นายวิรัช รัตมิต

ผู้ใหญ่บ้านบางยอ นายภานุพงศ์ พุทธรัตนมณี

กลุ่มที่ 2.ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ในอำเภอพระประแดง ประกอบด้วย 6 คน

2.1 นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทรงคนอง นายวัชร เดิมวรรณภักดิ์

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง นายสำเนา รัตมิตต์

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางกระสอบ นายวิรัตน์ ศิริโรคม

2.2 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทรงคนอง นายสาโรจน์ ชาติพราหมณ์

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางกอบัว นายฉัตรชัย ปานลิ้ม

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางยอ นายธีระพล พิษทองหลาง

กลุ่มที่ 3.อดีตกำนันอดีตผู้ใหญ่บ้าน ประชาชน อำเภอพระประแดง ประกอบด้วย 8 คน

3.1 อดีตกำนัน

อดีตกำนันบางยอ นายสุรชัย จันท์สุข

อดีตกำนันบางกระเจ้า นายณนรงค์ ดวงดี

3.2 อดีตผู้ใหญ่บ้าน

อดีตผู้ใหญ่บ้านบางกอบัว นายสุเทพ ทองปั้น

อดีตผู้ใหญ่บ้านบางยอ นายสมเกียรติ แดงसान

อดีตผู้ใหญ่บ้านทรงคนอง นายอัคเดช แดงมีทรัพย์

3.3 ประชาชนทั่วไป

ร้านกาแฟและร้านขายต้นไม้ประดับทางเข้าตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง นางสาวดวงรัตน์ นิล

ฤทธิ์

แม่บ้านอยู่ภายใน ตำบลทรงคนอง นางไพบูลย์ ชุณหวิชัย

อาจารย์ชำนาญพิเศษ โรงเรียนวัดทรงธรรม นายวีระ จำดวง

3.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure interview) โดยการตั้งคำถามหลัก (Main Question) ไว้ล่วงหน้า เก็บข้อมูลจากการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมและการมีส่วนร่วมของผู้วิจัย มุ่งให้มาคำตอบต่างๆที่จะสนองวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ

1.ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเมืองในอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

2.ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเมืองที่มีต่อบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

3.แนวทาง การเปลี่ยนแปลงบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเมือง

คำถามใช้แนวคำถามปลายเปิด เพื่อนำไปสู่สัมภาษณ์ ซัดถาม พุคคุยตัวต่อตัวระหว่างผู้วิจัยกับผู้ให้สัมภาษณ์ ให้ครบประเด็นที่กำหนดไว้ แต่หากยังไม่ได้คำตอบตามเป้าหมาย หรือผู้ให้สัมภาษณ์ต้องการให้ข้อมูลเพิ่มเติมนอกเหนือจากคำถามที่นอกเหนือจากคำถามในแบบสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ (Un-structure) ซึ่งจะเป็นการสัมภาษณ์ในเชิงลึก (In-depthInterview) ในประเด็นที่เห็นว่าน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

การสร้างเครื่องมือวิจัย หรือ แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์โดยนำวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด ทฤษฎี มาเป็นฐานในการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้รวบรวมข้อมูลที่จะศึกษาวิเคราะห์ มีการทดสอบเครื่องมือในการวิจัยเพื่อความเที่ยงตรงในเนื้อหา (Content Validity) กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตามขั้นตอน ดังนี้

- 1.จัดทำแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- 2.จำแนกกลุ่มประชากรเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้เห็นชอบ
- 3.ทดสอบเครื่องมือด้วยการนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ประชากรในอำเภอพระประแดง

4. นำแบบสัมภาษณ์กลับมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งเพื่อขอความเห็นชอบ

4.การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ประเภทของข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยเกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ภาคสนาม (Field Research) การเก็บรวบรวมข้อมูลจึงแยกออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลเอกสาร จะสำรวจข้อมูลจากเอกสาร วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่กำนันผู้ใหญ่บ้าน ในการปกครองท้องที่และปัจจัยที่ส่งเสริมบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้าน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์

2. ข้อมูลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 21 คน ในเรื่อง การเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเมืองที่มีผลกระทบต่อบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

4.2 วิธีการรวบรวม

วิธีการรวบรวมข้อมูลที่เป็นเอกสารกับการสัมภาษณ์จะแตกต่างกัน คือ

4.2.1 ข้อมูลที่ศึกษาจากเอกสารต่างๆ จะสรุปย่อใจความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับวิจัย และบางส่วนของที่จำเป็นต้องใช้ในการอ้างอิงหรือกำหนดกรอบแนวคิดต่างๆ จะบันทึกไว้ในบทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม ส่วนเอกสารนอกเหนือจากนั้นจะบันทึกไว้เป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป

4.2.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่าง จะมีการเก็บโดยการบันทึกประเด็นสำคัญๆ พร้อมกับอัดเทปการสัมภาษณ์ไว้ หลังจากนั้นจะทำการถอดเทปคำสัมภาษณ์มาบันทึกอย่างละเอียด เรียบเรียงเชื่อมโยงข้อมูลจากการสังเกตเข้าด้วยกัน จำแนกข้อมูลเป็นหัวข้อเพื่อสะดวกในการนำมาใช้ อ่านบททวนอย่างละเอียด ทำความเข้าใจกับข้อมูลเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ต่อไป โดยข้อมูลส่วนนี้จะเป็นส่วนหนึ่งของภาคผนวกในรายการวิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ผู้วิจัยใช้ตัวผู้วิจัยเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยใช้หลักการตรรกศาสตร์ คือ ประจักษ์ว่าด้วยการคิด หาเหตุผล โดยนำข้อมูลเอกสารและข้อมูลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ร่วมกันกับแนวคิดทฤษฎีในบทที่ 2 ของงานวิจัย ซึ่งเป็นต้นแบบและแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเมือง บทบาท อำนาจ ปกครองท้องที่ แล้วนำผลการวิเคราะห์มาเรียบเรียงเขียนพรรณนา

5. กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 การจัดระเบียบข้อมูล (Data Processing) โดยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมเรียบร้อยแล้วทั้งข้อมูลปฐมจากการสัมภาษณ์ และข้อมูลทุติยภูมิที่รวบรวมจากเอกสารต่างๆ มาจัดให้เป็นระเบียบ เป็นหมวดหมู่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในประเด็นต่างๆ

5.2.2 การตรวจสอบข้อมูล ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลที่เก็บที่ได้ว่าเพียงพอ ครบถ้วนทุกประเด็นที่จะการวิเคราะห์แล้วหรือไม่ ประเด็นใดที่ขาดหรือคิดว่ายัง ยังไม่เพียงพอก็อาจจำเป็นต้องดำเนินการรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม

5.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ทั้งจากการสัมภาษณ์และเอกสารต่างๆ มาวิเคราะห์ รวมทั้งการวิเคราะห์ที่ดำเนินการไปพร้อมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลมาดำเนินการในเชิงพรรณนาอุปมาน(Inductive) โดยการวิเคราะห์จากข้อเท็จจริงไปสู่ กรอบแนวคิด ทฤษฎี และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (From the facts up) เพื่อแสวงหาคำตอบของประเด็นการศึกษาวิจัยต่อไป

